

Narodna knjižnica i čitaonica Gunja

U Gunji, 15. rujna 2021. godine

Prijedlog Godišnjeg plana rada i razvitka sa financijskim planom Narodne knjižnice i čitaonice Gunja za 2022. godinu

Narodna knjižnica i čitaonica Gunja predlaže Osnivaču, Općini Gunja, Plan rada i razvitka sa financijskim planom Narodne knjižnice i čitaonice Gunja za 2022. godinu utemeljen na Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (Narodne novine 17/2019). Navedenim Zakonom uređuje se knjižnična djelatnost, osnivanje i prestanak rada knjižnica, ustrojstvo i upravljanje knjižnicama, a knjižnična građa i knjižnična djelatnost od interesa su za Republiku Hrvatsku i uživaju njezinu osobitu zaštitu.

O Narodnoj knjižnici i čitaonici Gunja

Narodna knjižnica i čitaonica Gunja (u daljnjem tekstu: Knjižnica) narodna je knjižnica koja obavlja funkciju općinske knjižnice te obavlja knjižničnu djelatnost kao javnu službu. Osnivač Knjižnice je Općina Gunja. Knjižnica je osnovana 29. svibnja 2018. godine na temelju Odluke o osnivanju Javne ustanove „Narodne knjižnice i čitaonice Gunja“ (KLASA: 612-04/18-01/981, URBROJ:2212/07-18-1). Knjižnica ima svojstvo pravne osobe te je upisana u registar Trgovačkog suda u Osijeku 04. ožujka 2019. godine. Knjižnica je smještena u zgradi „Društveni dom i knjižnica“, koja je sagrađena 2016. godine. Nakon pripremnih radnji osnivanja ustanove, Knjižnica je otvorena za korisnike 15. svibnja 2019. godine.

Knjižnica ima jednu zaposlenu osobu na puno radno vrijeme. Radno vrijeme knjižnice za korisnike je radnim danima: ponedjeljkom i utorkom od 11:30 do 19:00 sati, te srijedom, četvrtkom i petkom od 08:00 do 16:00 sati. Knjižnica je otvorena za korisnike i prve subote u mjesecu.

Programi Knjižnice financiraju se iz proračuna Općine Gunja, Vukovarsko-srijemske županije, Ministarstva kulture i medija te iz sredstava knjižnice, a to se odnosi na prihode od članarina i zakasnina te donacija.

Vizija, misija i vrijednosti

Vizija Knjižnice temelji se na dostupnosti znanja i informacija lokalnoj zajednici i društvu u cjelini, odnosno na poticanju obrazovanja i razvoju kulturnog života općenito. U narednom razdoblju, Knjižnica će biti mjesto koje će omogućiti svima, bez obzira na

različitosti, pristup različitim izvorima znanja, postati će mjesto cjeloživotnog učenja te središte kulturnog života.

Misija Knjižnice temelji se na: pristupu svoj knjižnoj i neknjižnoj građi, informacijsko-komunikacijskoj tehnologiji, poticanju čitanja i pisanja, obrazovanja, stručnog i znanstvenog rada, cjeloživotnog učenja, zatim na poticanju razvijanja kreativnosti i mašte, što se posebice odnosi na djecu; uključivanje marginaliziranih skupina u društvo, stvaranje kulturnih susreta lokalne zajednice, čuvanje zavičajne kulturne baštine te njegovanje multikulturnih vrijednosti. Knjižnica potiče neke od slijedećih vrijednosti: otvorenost i dostupnost svima, raznolikost knjižnične građe, zaštita privatnosti i osobnosti, suradnja s lokalnim udrugama i ustanovama, te kvalitetno provođenje slobodnog vremena. Misija Knjižnice je postati najposjećenije mjesto u Gunji za kulturu, informiranje, učenje te mjesto na kojemu će se kvalitetno provoditi slobodno vrijeme.

Redovna knjižnična djelatnost u 2022. godini

Knjižničnu djelatnost u Knjižnici obavlja jedna osoba, a neki od poslova koje ova djelatnost obuhvaća su: stručna obrada knjižnične građe, pohrana i čuvanje knjižnične građe, pružanje informacijskih usluga, posudba i davanje na korištenje knjižnične građe, usmjeravanje i podučavanje korisnika pri izboru i korištenju građe, vođenje dokumentacije i prikupljanje statističkih podataka o poslovanju, građi, korisnicima i uslugama, te pripremanje kulturnih manifestacija i programa.

Knjižnica će se u narednom razdoblju nastaviti razvijati ukorak s vremenom i potrebama samih korisnika, sve s ciljem stvaranja pozitivnog ozračja kojemu je u cilju omogućiti lokalnoj zajednici pristup kulturi. S obzirom na trenutnu situaciju oko pandemije korona virusom, mnoga događanja u prethodnim godinama bila su otkazana, te će se i u narednom razdoblju mnogi susreti trebati prilagoditi situaciji i mjerama lokalnih i državnih stožera civilne zaštite, te preporukama zdravstva. Potrebno je mještanima omogućiti pristup kulturnome, a za to nam danas najviše pomažu moderne tehnologije. Nastojat će se raditi na razvijanju novih online usluga za korisnike.

Odjeli Knjižnice

Narodna knjižnica i čitaonica Gunja svoju djelatnost provodit će kroz slijedeće odjele:

- *Posudbeni odjel za odrasle:* u cilju je omogućiti najnovije naslove beletristike i publicistike odraslim korisnicima, ali i nabavljati naslove prema korisnikovim potrebama
- *Čitaonica:* prostor je namijenjen svim posjetiteljima Knjižnice; dostupne su dnevne novine te jedan dvotjednik; u narednim godinama u cilju je proširiti ponudu

- *Dječji odjel*: prostor je namijenjen maloj djeci te kao takav ispunjava provedbu raznih igraonica; u cilju je pojačati nabavu lektirnih naslova i dječjih igračaka.
- *Odjel za mlade*: najmanji odjel knjižnice po broju knjižnične građe zahtijeva pojačanu nabavu i prikupljanje naslova namijenjenih mladima
- *Studijski odjel*: sadrži raznu građu iz svih područja ljudskog znanja i djelovanja, a ulaganja koja će biti potrebna su nova i modernija računala za korisnike
- *Odjel sa posebnim zbirkama*: zaseban prostor u Knjižnici koji je u fazi prikupljanja naslova vezanih uz Gunju i okolicu, te je u cilju urediti prostor za potrebe istraživanja i učenja, kao i nabava novih polica za knjige.

Knjižnični fond i nabava

Fond Knjižnice do sada broji oko 6.500 jedinica knjižne i neknjižne građe. Najveći dio građe smješten je na policama koje su u slobodnom pristupu, a preostali dio smješten je u Spremištu i Odjelu sa posebnim zbirkama. Sve informacije o knjižničnoj građi dostupne su korisnicima na web katalogu Knjižnice koji je dostupan putem službene web stranice, ali i na društvenoj mreži gdje korisnici najviše dobivaju uvid u pristigle novitete. U planu je dalje nastaviti komunikaciju s korisnicima putem online usluga, ali i proširiti se na druge mreže radi pojačane vidljivosti.

Nabava knjižnične građe temeljna je zadaća svake knjižnice, a njezina kvaliteta proizlazi iz zadovoljstva korisnika. Prilikom nabave glavno mjerilo su potrebe samih korisnika, koji najviše usmenim putem, odnosno posjetom Knjižnici izražavaju vlastite želje. Nabava knjižne građe usmjerena je na sve dobne skupine i na nabavu građe na različitim medijima. Knjižnica pored građe u tiskanom obliku nabavlja i građu u digitalnom (DVD-ovi), te u narednom razdoblju planira se uključiti i u nabavu *e-knjiga*, odnosno u pružanje *online* usluga korisnicima. Također, Knjižnica posjeduje i mali dio građe koji je na stranom jeziku (njemački, engleski), te je u cilju proširiti dio građe na stranim jezicima, ponajviše zbog zahtjeva korisnika. Nabava beletristike i građe za djecu vrši se tijekom cijele godine u najvećem broju, a u narednom razdoblju u planu je nabava didaktičkih igrački i društvenih igara za potrebe radionica i igraonica koje Knjižnica redovno provodi.

Načini nabave knjižnične građe su: dar, kupnja i otkup Ministarstva kulture i medija. Općina Gunja financira nabavu knjižnične građe tijekom cijele godine. Knjižnica se redovito prijavljuje na programe koji su vezani uz knjižničnu djelatnost, odnosno prijavitelj je programa „Nabava knjižne i neknjižne građe“ pri Ministarstvu kulture i medija koji se prijavljuje u 2021. godini za 2022. godinu. U narednom razdoblju Knjižnica planira prijaviti program nabave, koje je i u 2021. godini financirala Vukovarsko-srijemska županija. Otkupom Ministarstva kulture i medija Knjižnici pristižu vrijedna monografska izdanja, što je

znatno doprinijelo kvantiteti, ali i kvaliteti samoga fonda. U cilju je u idućoj godini osigurati nabavu od 2.000 jedinica knjižničnograđe, kupnjom i inventarizacijom darovanih knjiga. Do kraja 2023. godine Knjižnica bi trebala imati fond od minimalno 10.000 jedinica knjižnične građe.

Korisnici i društvene mreže

Svaki korisnik Knjižice ima mogućnost posuđivati knjige te koristiti se knjižničnim uslugama na razbolje od godinu dana od dana učlanjenja. Članarina se naplaćuje svima, osim u slučajevima koje je ravnatelj Knjižnice odredio, a što se posebice odnosi na akcije besplatnog učlanjenja povodom određenih dana koji su posvećeni knjizi ili samoj knjižnici u Gunji (npr. obilježavanje osnutka knjižnice). Svaki korisnik ima pravo posuditi tri knjige na razdoblje od tri tjedna, s time da ukoliko nije u mogućnosti može produžiti, u suprotnome se naplaćuje zakasnina jedne knjige po danu. Komunikacija s korisnicima najčešće se odvija telefonskim putem, ali i putem mail adrese i društvene mreže. Stoga je važno naglasiti kako je otvaranje službene Facebook stranice doprinijelo lakšoj i bržoj komunikaciji s korisnicima kako bi ih se obavijestilo o svim promjenama u vezi rada knjižnice, novih naslova ili događaja koje knjižnica organizira. U planu je prijeći i na druge društvene mreže kako bi Knjižnica bila što vidljivija i onim korisnicima koji se ne koriste određenim društvenim mrežama. Službena web stranica knjižnice također će zahtijevati izmjene i dogradnju kako bi bila što pristupačnija korisnicima.

Kućice za knjige

Od 2020. godine Općina Gunja omogućila je izgradnju pet kućica za knjige, koje su postavljene na različitim lokacijama u Gunji. Tijekom godine knjige se redovito izmjenjuju, a mještani ponekad i ostavljaju vlastite knjige na čitanje. U narednom razdoblju bit će potrebno voditi brigu o obnovi kućica, budući da su izrađene od drveta, stoga će biti potrebno dodatno ulaganje.

Kulturna i javna djelatnost

Knjižnica pored osnovne knjižnične djelatnosti provodi i kulturnu i javnu djelatnost, a to se odnosi na organiziranje igraonica, radionica i kulturnih manifestacija i programa kojima je u cilju potaknuti mješanena čitanje i pisanje, razvijanje kreativnih vještina, uključivanje u obrazovni sustav i cjeloživotno učenje, kao i sudjelovanje u kulturi zajednice. Knjižnica tijekom cijele godine planira na razne načine obilježiti značajne datume i blagdane, na način da korisnicima omogući razne aktivnosti, kao i pogodnosti, najviše u vidu godišnjeg članstva u knjižnici. Suradnja s Osnovnom školom omogućit će provedbu raznih aktivnosti za djecu

tijekom cijele godine. Ostali programi namijenjeni su najmanjim korisnicima (bebe i mala djeca), osobama s poteškoćama u razvoju te djeci osnovnoškolske dobi.

Od 2020. godine Knjižnica je započela s programom za malu bebe i malu djecu. Radi se o igraonicama, uz prisutnost roditelja, kojima je u cilju djeci od najranije dobi približiti knjigu i čitanje, a ujedno stvoriti i naviku posjećivanja knjižnice. Ovaj program podržava cjeloživotno učenje, a na igraonicama se održavaju aktivnosti kao što su čitanje djeci i razgovor uz priče, „djeca čitaju djeci“ – djeca starije dobi čitaju maloj djeci, crtanje, igranje s igračkama koje knjižnica posjeduje. Potrebno je omogućiti djeci od najranije dobi prostor i vrijeme za igru i druženje, stoga Knjižnica planira u narednom razdoblju nastaviti s igraonicama koje se održavaju jednom tjedno, kada Knjižnica radi u poslijepodnevnim satima. Financijska sredstva ovoga programa ovisit će o prihvatljivosti programa na natječajima na koje se Knjižnica prijavi u idućem razdoblju.

Program „Ljeto u knjižnici“ započet je 2020. godine. U cilju ovoga programa je omogućiti djeci osnovnoškolske dobi kreativne programe tijekom ljetnih praznika. Radionice se održavaju jednom do dva puta tjedno, počevši od završetka školske godine. Aktivnosti koje se provode su: crtanje, izrađivanje predmeta različitih tehnika, društvene igre te gledanje dječjih filmova. Dječju kreativnost i maštu potrebno je njegovati, a ovakvim radionicama omogućeno im je da kvalitetno provode slobodno vrijeme. U narednom razdoblju Knjižnica planira nastaviti sa programom.

Suradnja s lokalnom udrugom koja skrbi o djeci i mladima s posebnim potrebama rezultirala je sa radionicama koje se održavaju u prosjeku dva puta mjesečno. Na radionicama se provode razne aktivnosti kojima je u cilju pomoći pri čitanju i pisanju, s ciljem socijalizacije i senzibilizacije. U cilju je pružiti djeci i mladima s poteškoćama u razvoju podršku i znanje, kako bi se lakše integrirali u društvo.

Program „Mjesec hrvatske knjige“ je program koji Knjižnica provodi posljednje dvije godine, te u slijedećoj godini planira nastaviti sa istim aktivnostima koje uključuju: besplatno učlanjenje prvašića u Knjižnicu, besplatno članstvo za sve nove članove knjižnice, razne pogodnosti za već postojeće članove, radionice i igraonice na temu programa, kao i razne promocije: od predstavljanja knjiga lokalnih i domaćih autora, autora dječjih knjiga te predstavljanje lokalnih umjetnika.

Financiranje:

Narodna knjižnica i čitaonica Gunja proračunski je korisnik Općine Gunja. Financiranje Knjižnice temeljit će se na Financijskom planu koji se dostavlja osnivaču u sklopu ovoga plana rada. Sredstva će se potraživati putem mjesečnih zahtjeva, odnosno prema

pozicijama koje će biti osigurane u Proračunu. Rashodi za zaposlene, materijalne rashode i rashode za nabavu nefinancijske imovine financira se od strane Općine Gunja. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine financiraju se i od strane Ministarstva kulture i medija te Vukovarsko-srijemske županije. Tijekom godine Knjižnica će se prijavljivati na projekte i programe koji su vezani uz knjižničnu djelatnost, kao i poticanje čitanja i razvoja čitateljske publike.

Zaključno:

U narednom razdoblju Narodna knjižnica i čitaonica Gunja obavljat će knjižničnu djelatnost na način da pruži svim korisnicima i onim potencijalnim, što kvalitetnije usluge: od pomoći pri izboru literature, pri učenju i istraživanju, dostupnosti najnovijih izvora informacija, odnosno dostupnosti izvora znanja općenito. Kroz rad s korisnicima, stavljajući naglasak na kvalitetno provođenje slobodnog vremena, omogućit će svima raznolike sadržaje u vidu radionica i igraonica, koji su najvećim dijelom i nastali u suradnji i razgovoru s korisnicima. U cilju je od 2022. godine pokrenuti neke nove programe koji će uključivati i osobe starije životne dobi. Komunikacija s korisnicima od ove godine zasigurno je poboljšana koristeći se društvenim mrežama te stoga u planu je nastaviti se razvijati u tom području kako bi na što lakši način korisnici dobili uvid u aktivnosti koje knjižnica provodi, te sve novitete koji su dio knjižničnog fonda. Svi programi provodit će se u skladu s financijskim i prostornim mogućnostima Knjižnice, te mjerama pandemije ukoliko budu nastupale u narednim godinama, kao i radom i trudom na poticanju čitalačkih navika i vještina i suradnji. Knjižnica će u razdoblju od 2022. do 2024. godine raditi na razvijanju i proširivanju već postojećih programa, kao i stvaranju nekih novih projekata koji su bitni za lokalnu sredinu, sve s ciljem poticanja čitanja i obrazovanja, sudjelovanja u cjeloživotnom obrazovanju, koje je bitno kako za osobni razvoj pojedinca tako i za društvo u cjelini.

Vršiteljica dužnosti ravnateljice
Narodne knjižnice i čitaonice Gunja:
Tena Franić, mag.cult.